

**Projekt je realizovaný vďaka podpore:**



**29. apríl 2013**

## TLAČOVÁ SPRÁVA

### Výsledky Hodnotenia samosprávnych opatrení (HSO) v regiónoch SR za obdobie 1. štvrtroka 2013

Centrum pre hospodársky rozvoj (CPHR), prináša výsledky projektu **Hodnotenie samosprávnych opatrení (HSO)**. V rámci projektu sa štvrtročne vyjadrujú ekonomickí analytici, podnikatelia, primátori a starostovia, zástupcovia akademickej obce, stavovských a mimovládnych organizácií k navrhovaným a realizovaným opatreniam samosprávnych inštitúcií na úrovni obcí, miest i krajov. Projekt HSO tak prináša názor odbornej verejnosti na dôležité opatrenia ekonomicko-sociálneho charakteru ovplyvňujúce kvalitu života občanov v jednotlivých regiónoch Slovenska.

Partnerom projektu je **Združenie miest a obcí SR**, realizovaný je vďaka podpore spoločností *Municipalia, a.s.* a *ZSE, a.s.*

#### Výsledky:

Najvyššie oceneným opatrením za obdobie **január až marec 2013** sa stalo **prijatie úsporných opatrení v obci Kanianka, na základe ktorých si obec v krátkom čase poradila s nadmerným obecným dlhom**. Obec ho zdedila ešte z minulých období, avšak rozhodnými krokmi a úspornými opatreniami ho za krátky čas znížila na nulu.

#### Poradie opatrení od najlepšie k najhoršie hodnoteným:

(pozitívne opatrenia majú plusový rating, negatívne mínusový)

| Hodnotenie samosprávnych opatrení  | Rating      |
|--|-------------|
|  | [300, -300] |
| 1. Kanianka radikálnymi úsporami znížila v krátkom čase dlh obce na nulu       | <b>212</b>  |
| 2. Žilinská župa zavedie 74 elektronických služieb                             | <b>138</b>  |
| 3. Banská Bystrica zužitkovala vianočné stromčeky na výrobu lavičiek aj kuriva | <b>118</b>  |
| 4. Bratislava spustila projekt zdieľania auta viacerými cestujúcimi            | <b>83</b>   |

|  |              |
|--|--------------|
| 5. Trenčín previedol rozsiahle pozemky bez súťaže a znalosti ich hodnoty             | <b>- 115</b> |
| 6. V obci Dojč postavili z eurofondov nepotrebné luxusné verejné WC                  | <b>-137</b>  |
| 7. Košice dali bez súťaže zákazku synovi poslanca                                    | <b>- 145</b> |
| 8. V Trenčianskych Tepliciach stoja parkovacie automaty pri bezplatných parkoviskách | <b>- 148</b> |

Druhým najúspešnejším samosprávnym opatrením v prvom štvrtroku 2013 sa stal **projekt elektronizácie služieb Žilinského samosprávneho kraja**. Kraj zavedie až 74 rôznych elektronických služieb, prostredníctvom ktorých budú môcť občania napríklad pripomienkovať návrh rozpočtu, nahlasovať problémy na cestách, ale aj žiadať informácie z rôznych oblastí, či už z oblasti kultúry, cestovného ruchu, lekárskeho služieb alebo z rokovania zastupiteľstva.

Ako tretie najúspešnejšie opatrenie prvého štvrtroka 2013 bolo vyhodnotené **konanie mesta Banská Bystrica, ktoré zužitkovalo vianočné stromčeky na drevnú hmotu, z ktorej budú vyrobené lavičky, či iný mestský mobiliár, ktorý bude k dispozícii občanom v meste**.

Najmenej prínosným opatrením sa stalo **konanie Trenčianskych Teplic, ktoré zakúpili pred časom 4 parkovacie automaty, z ktorých ale nie je žiadny finančný úžitok, lebo mesto neschválilo VZN, na základe ktorého by parkoviská, pri ktorých stoja, mohli byť spoplatnené** a mestu tak vzniká finančná škoda.

-----  
**Podrobný popis opatrení a vybrané komentáre hodnotiteľov**

**1. Kanianka radikálnymi úsporami znížila v krátkom čase dlh obce na nulu**

Neveľká obec Kanianka so 4100 obyvateľmi si radikálnymi opatreniami v krátkom čase poradila s nadmerným obecným dlhom. Ešte v polovici roka 2011 bol dlh Kanianky na jedného obyvateľa približne 258 eur, dnes je to nula.

Obec zdedila z minulých období dlh 231-tisíc eur, ďalších 905-tisíc eur splácala za revitalizáciu centrálnej zóny. Rozhodla sa preto vtedy pustiť do prijímania úsporných opatrení. Prehodnotila nájomné zmluvy, zredukovala počty svojich zamestnancov, budovala svojpomocne, využila pomoc nezamestnaných, ale šetrila aj na energiách. Peniaze na rôzne projekty sa obec nesnažila získavať zo zdrojov Európskej únie, ale sústredila sa na domáce programy pomoci a vo viacerých prípadoch bola úspešná.

Vďaka zníženiu dlhu je obec pre banky dôveryhodný klient, preto môže prostredníctvom úveru, s úrokom oveľa menším ako v minulosti, investovať do rozvoja obce. V Kanianke chcú tento rok opraviť viaceré cesty a prebudovať nedokončenú kinosálu. Úver plánujú splatiť do 4 až 5 rokov.

**Komentár**

Opatrenie bolo hodnotiacimi ocenené ako najprínosnejšie najmä ako príklad, ako aj v ťažkých krízových časoch je možné riadiť obec efektívne, s jasne definovanými cieľmi a reálnym konceptom jeho naplnenia. Kanianka by podľa

názoru viacerých hodnotiacich mohla byť vzorom pre obce, ktoré sú takisto zadĺžené, ale v ktorých ich vedenia namiesto riešení hľadajú radšej výhovorky.

Aj podľa názoru **Bohumila Olacha**, šéfredaktora *Obecných novín* ide v prípade Kanianky o svetlý príklad ekonomického efektívneho právania sa samosprávy obce, ktorý navyše dokazuje, že nielen eurofondy nás spasia, ale rozumné rozvrhnutie síl a využitia možností úspor je ešte dôležitejšie, pretože zvyšuje zodpovednosť predstaviteľov aj pracovníkov samosprávy za každé investované euro. Okrem toho pomáha vytvárať dobré meno obce a dôveru v jej predstaviteľov, čo je veľmi dôležité do budúcnosti. Myslí si, že Kanianka je príkladom toho, že sa netreba spoliehať iba na eurofondy, ale že na dobrý, zmysluplný projekt sa oplatí vziať si výhodný úver.

**Dušan Sloboda**, analytik Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika, Bratislava, k opatreniu uviedol, že situácia v Kanianke je podobná tomu, ako to chodí v našej „veľkej“ politike. Jeden šetrí i za toho, čo pred ním „vyžral“ spoločnú verejnú špajzu. Kým predošlý starosta obce vrazil obecné peniaze i do „nebankovky,“ aktuálne vedenie obce v takých „rozmaroch“ pokračovať zjavne nemieni. Odkaz z Kanianky pre ďalšie samosprávy, no najmä pre našu centrálnu vládu je jasný: šetriť sa dá, len treba mať vôľu a odvahu.

## 2. Žilinská župa zavedie 74 elektronických služieb

Žilinský samosprávny kraj (ŽSK) elektronizuje svoje služby pre občanov. Postupne vznikne na úrade kraja integrovaný informačný systém, ktorý prispeje k odbúraniu administratívnej záťaže a zabezpečí lepšiu dostupnosť služieb. Občania a podnikatelia budú môcť vybavovať úradné výkony v ktoromkoľvek čase, bez nutnosti navštíviť úrad. Práce na projekte sa začali v decembri minulého roka.

Kraj zavedie až 74 rôznych elektronických služieb, prostredníctvom ktorých budú môcť občania napríklad pripomenkovať návrh rozpočtu, nahlasovať problémy na cestách, ale aj žiadať informácie z rôznych oblastí, či už z oblasti kultúry, cestovného ruchu, lekárskeho služieb alebo z rokovania zastupiteľstva. Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Oprávnené výdavky projektu predstavujú takmer 4,3 mil. eur, z čoho 95% ide zo štrukturálnych fondov EÚ a štátneho rozpočtu, zvyšných 5% hradí župa.

### Komentár

Respondenti ocenili snahu župy o väčšiu elektronizáciu svojich služieb, ktorá by mala priniesť výrazné zjednodušenie vzájomnej komunikácie župy s občanmi a podnikateľmi. Zároveň však viacerí poukázali na neprimerane vysokú cenu projektu, a to aj napriek tomu, že je financovaný z európskych zdrojov. Aj to sú totiž peniaze daňových poplatníkov a zaslúžia si efektívne využitie.

Podobný názor vyjadril aj **Vladimír Pirošík**, advokát a poslanec MsZ v *Banskej Bystrici*. Podľa neho Žilinskej župe nemožno uprieť dlhodobý a úprimný ťah na inovačnú bránu. V tomto prípade však ide skôr o typický „slniečnicový efekt“ točenia sa za dostupnými externými zdrojmi: orgán verejnej správy využíva e-governmentovú eufóriu, a „pomáha“ si cestou masívnej eurofondovej injekcie. Drvivá väčšina Slovákov nemala v živote dôvod navštíviť samosprávny

kraj. Využitelnosť takéhoto projektu za viac ako 4 milióny eur je preto veľmi otázná. Snáď nové programovacie obdobie 2014 – 2020 prinesie pre naše samosprávy rozumnejšie a praktickejšie nastavenie jednotlivých operačných programov.

### **3. Banská Bystrica zužitkovala vianočné stromčeky na výrobu lavičiek aj kuriva**

Príklad, ako skĺbiť citlivý prístup k životnému prostrediu a zároveň ušetriť, ponúklo mesto Banská Bystrica. Vianočné stromčeky ako súčasť výzdoby mesta či domácností neskončili po sviatkoch bez účinku. Tie väčšie, ktoré tvorili súčasť mestskej výzdoby, spracovala mestská záhradnícka organizácia na drevnú hmotu, ktorá bude následne využitá na výrobu lavičiek či iného mestského mobiliáru, čím mesto ušetrí. Vlni napríklad mestská organizácia začala časť drevnej hmoty používať aj na výrobu krytov na pieskoviská. Stromčeky z domácností zasa skončili ako biopalivo v ekologickej spaľovni banskobystrickej teplárne. Tým, že mesto tento rok odvážalo stromčeky priamo do teplárne, takisto ušetrilo, lebo nevznikli v porovnaní s minulosťou ďalšie náklady, ktoré spôsoboval odvoz na vyčlenené plochy pre dočasné uloženie takéhoto odpadu.

#### **Komentár**

Postup Banskej Bystrice za svoj ekologický postup, ktorý má aj pozitívne ekonomické benefity si vyslúžil iba pozitívne hodnotenia respondentov, napriek faktu, že podľa platnej legislatívy, od minulého roka sú všetky samosprávy povinné organický odpad spracovávať a nesmú ho likvidovať na skládkach. Ekologické povedomie je na Slovensku stále nízke a preto je každé opatrenie šetriace prírodné zdroje zo strany samospráv vítané.

Opatrenie pozitívne hodnotila aj **Ľubica Trubíniová**, projektová manažérka iniciatívy *Bratislava otvorene*, podľa ktorej je šetrenie surovínových a palivových zdrojov základom materiálneho prežitia človeka/spoločnosti. Za minimum pritom považuje efektívne spotrebovávanie zdrojov. Takisto ocenila, že na súčasnom, nižšom stupni povedomia väčšina ľudí v slovenskej spoločnosti je už takéto šetrné spotrebovanie zdrojov, ako v prípade B. Bystrice, vysoko cenné. Za optimálne by považovala, keby sa nám podarilo dopracovať do bodu, kedy by sme sa zaobišli bez vianočných stromčekov, resp. ak by došlo k výraznej minimalizácii ich spotreby. Myslí si, že tradície si možno ctiť a rešpektovať aj symbolicky, teda bez výraznej materiálnej spotreby, prednostne v rovine sociálnej, emocionálnej a duchovnej, kam patrí aj ochrana prírody.

### **4. Bratislava spustila projekt zdieľania auta viacerými cestujúcimi**

Bratislava spustila projekt s názvom Green Riders - zvez suseda, ktorého zámerom je zdieľanie jedného auta viacerými cestujúcimi idúcimi v určitú hodinu rovnakým smerom, napríklad do práce. Mesto si od neho sľubuje skrátenie kolón, zrýchlenie dopravy a zníženie odpadových emisií.

Ľudia sa koordinujú prostredníctvom voľne dostupného softvéru, vhodnom aj pre mobilné telefóny, ktorý svojim užívateľom pomáha pri hľadaní ľudí. Softvér pochádza z Fínska, kde ho využívajú už 4 roky, pričom tam tento spôsob dopravy

využíva približne 5-tisíc ľudí. Podľa zástupcu prevádzkovateľa portálu zníženie počtu áut v meste o päť percent prispeje až k 20-percentnému skráteniu kolón. V prípade Bratislavy ide však o prvý pokus spustenia aplikácie v podobne veľkom meste, keďže vo Fínsku zaznamenal úspech skôr v menších obciach.

Podľa slov primátora je projekt sympatický aj v tom, že nenúti ľudí, aby vozili stopárov, voči ktorým sú možno mnohí nedôverčiví, ale k zvezeniu známych. Projekt preto môže mať podľa neho okrem priaznivého ekologického dopadu aj sociálny, ktorého výsledkom by bolo utužovanie medziľudských vzťahov.

Mesto uvažuje do budúcnosti aj nad motivovaním obyvateľov k využívaniu tohto spôsobu dopravy vyhradením prednostného dopravného pruhu pre vozidlá s tromi a viac cestujúcimi, zatiaľ tomu však bráni legislatíva súvisiaca s dopravným značením. Projekt je financovaný zo súkromných zdrojov, mesto doň nevkladá žiadne verejné financie. Podľa prvotných informácií, do projektu sa zatiaľ zapojilo 300 ľudí.

### **Komentár**

Opatrenie z Bratislavy našlo v hodnotení komisie pomerne kladný ohlas, napriek tomu, že viacerí hodnotiaci sú k jeho úspešnej a dlhodobej realizácii pomerne skeptickí. Ide totiž o jednu z viacerých možností ako riešiť dopravné problémy menej radikálnym spôsobom, než je napríklad zavedenie poplatkov za auto z jedným vodičom a pod.

**Tatiana Lopušniaková**, analytička spoločnosti *Amrop Slovakia*, takisto hodnotila opatrenie kladne, avšak rovnako ako ostatní hodnotiaci, netrúfa si odhadnúť, či sa opatrenie ujme. Zatiaľ, čo vo vyspelých európskych mestách využívajú ľudia na denné dochádzanie do práce veľmi často verejnú dopravu, ba dokonca ekologicky spôsob prepravy - bicykle, u nás je moderné cestovať vlastným súkromným autom, stáť deň čo deň v nekonečných kolónach, ku koncu už hľadajúc voľné parkovacie miesto, aby sme konečne dorazili do cieľa, zvyčajne neskoro. Napriek zjavnej neefektívnosti je tento spôsob cestovania obľúbený. Iróniou je, že v mnohých prípadoch je využitie MHD rýchlejšie, lacnejšie aj ekologickejšie, keďže autobusy využívajú vymedzené pruhy, električky zase nestoja v zápchach a ani v jednom prípade netreba parkovacie miesta. Pozitív projektu je niekoľko. Okrem toho, že mestskú pokladnicu nič nestojí, má prispieť ku skráteniu kolón, zníženiu emisií, ba dokonca k rozvoju sociálnych väzieb. Bolo by naozaj osviežujúce, keby táto iniciatíva uspela, zvíťazilo by racionálne nad pohodlnosťou a Bratislavčania by sa aspoň priblížili fínskej ekologickej mentalite a možno raz budú aj občania hlavného mesta jazdiť do práce na bicykli.

Ako jeden z úplne prvých a správnych krokov k systematickému riešeniu dopravy v meste – ktorá je momentálne asi najboľavejším a najkritickejším problémom v Bratislave vníma opatrenie aj **Ľubica Trubíniová**. Systémové riešenie podľa nej spočíva v komplexnom uprednostňovaní udržateľných, resp. environmentálne priateľských spôsobov dopravy – teda pešej a cyklistickej dopravy pred ostatnými druhmi, resp. hromadnej dopravy pred individuálnou automobilovou dopravou. Ako problém zatiaľ vníma slabšiu propagáciu tohto opatrenia a motiváciu ľudí, keďže uvedený systém dopravy zatiaľ využíva ani nie percento obyvateľov mesta.

## 5. Trenčín previedol rozsiahle pozemky bez súťaže a znalosti ich hodnoty

Trenčianski mestskí poslanci odsúhlasili prenájom rozsiahlych pozemkov pri Váhu pre firmu známeho hokejistu Mariána Hossu. Poslanci o tom rozhodli ako „o prípade hodnom osobitného zreteľa“, bez verejnej súťaže a bez znalosti trhovej hodnoty pozemkov.

Firma na pozemkoch plánuje vybudovať a prevádzkovať golfový areál spoločne so športovo-rekreačnou zónou a verejným parkoviskom na ploche asi jedenástich hektárov, pričom pol hektára by mala tvoriť športovo-relaxačná zóna. Pozemky od mesta bude mať v nájme 70 rokov. Na pozemku musí vybudovať za stotisíc eur preliezačky, plážové ihrisko, piknikové miesta a parkovisko.

Argumenty trenčianskych aktivistov, ktorí s prevodom pozemkov nesúhlasili, lebo ich Trenčania hromadne využívajú na rekreačné prechádzky, cyklistiku či rybárčenie sú: mesto obchádza účel zákona o majetku obcí, keď nenakladá s majetkom mesta na základe verejnej obchodnej súťaže a tiež, že bez adekvátnych dôvodov využíva inštitút prípadu hodného osobitného zreteľa, aby za neprimerane nízku cenu a v rozpore s verejným záujmom previedlo majetok mesta do vlastníctva súkromnej spoločnosti. Tvrdia, že predmetný priestor je jedinečný pre rekreáciu a že mesto už žiadny podobný nemá, preto by si ho malo vo verejnom záujme ponechať.

Trenčianski poslanci reagovali tým, že ľudia sa môžu prechádzať a tráviť voľný čas aj v iných lokalitách. Zámer prevodu pozemkov podporil aj primátor mesta, ktorý tvrdí, že o prevode mesto viedlo s aktivistami niekoľkomesačnú diskusiu. Obyvatelia Trenčína následne vyzvali otvoreným listom primátora, aby uznesenie poslancov mestského zastupiteľstva nepodpísal, čo on odmietol.

### Komentár

Respondenti vnímali uvedené opatrenie prevažne negatívne, ako typický príklad zneužívania inštitútu „prípady hodného osobitného zreteľa“. Podľa ich názoru, takým prípadom môže byť iba taký prevod majetku obce, ktorý vylúči nevhodné nakladanie s majetkom obce, čo je možné iba vtedy, keď je známa jeho reálna hodnota.

**Juraj Nemec**, profesor z UMB v Banskej Bystrici vyjadril názor, že keďže sa v princípe jedná o projekt verejno-súkromného partnerstva, mali by tu platiť, bez ohľadu na prípadné (verbálne) prínosy, štandardné pravidlá. Presné hodnotenie situácie by poskytla cost-benefit analýza, ktorá sa však určite nerobila a rozhodovalo sa na základe vzťahov, ako je u nás zvykom.

Podľa názoru **politológa Ivana Rončáka**, každá hodnota sa dá vyčíslieť v peniazoch. Aj hodnota prenajímaného pozemku aj investícia, ktorú sa nadobúdateľ zaviazal uskutočniť. Najčistejšie a najtransparentnejšie je vyčíslieť hodnotu prevádzaného majetku a vyhlásiť súťaž na nadobúdateľa o to, kto dá viac. Platí pri tom nemusí nevyhnutne peniazmi, môže napríklad aj lavičkami atď.

## 6. V obci Dojč postavili z eurofondov nepotrebné luxusné verejné WC

Záhorská obec Dojč postavila v rámci projektu revitalizácie obce verejných záchod za 65-tisíc eur. Toaleta je veľmi moderná, zaplatili ju z eurofondov, akurát v zime nefunguje, pretože obec nemá peniaze na vykurovanie.

V rámci projektu revitalizácie bolo podmienkou urobiť buď verejnú toaletu, autobusovú zastávku alebo upraviť vodný tok. Keďže autobusovú zastávku obec nepotrebuje, upraviť verejný tok nie je nutné, tak sa starostka rozhodla pre verejnú toaletu. Pripustila tiež, že záchod je počas zimy vyradený z činnosti, tvrdí však, že v lete bude otvorený a je napojený na žumpu.

Na luxusné WC išli okrem peňazí z eurofondov aj obecné prostriedky, keďže obec spolufinancovala projekt vo výške 5%.

### **Komentár**

Opatrenie bolo respondentmi hodnotené negatívne, ako klasický príklad „straty z verejných výdavkov“, ktorý je v oblasti eurofondov veľmi rozšírený a ktorý motivuje obce peniaze čerpať aj na neefektívne projekty. Obce na túto hru pristali, ako by si nechceli uvedomiť, že aj peniaze z eurofondov musel niekto zarobiť. Presne v duchu citátu nedávno zosnulej britskej expremiérky Margaret Thatcherovej: Peniaze nepadajú z neba, musia byť zarobené tu na Zemi.

Veľmi podobne vnímal opatrenie aj **Eduard Vokál**, *primátor Lipian*, podľa ktorého ide o príklad zlého využívania „cudzích“ zdrojov. Myslí si, že v prípade, vyššieho spolufinancovania než 5% by väčšina žiadateľov pristupovala k projektom oveľa zodpovednejšie. Po rokoch využívania európskych peňazí má pocit, že výrazne nám nepomohli. Máme síce krajšie mestá, parkoviská, parky, ale nemáme viac zamestnaných ľudí. Peniaze mali smerovať do vytvárania pracovných miest, mestá a obce, školy a iné zariadenia sme si potom mali síce výrazne pomalšie, ale rozvážnejšie rekonštruovať, opravovať a revitalizovať postupne. Tak to bolo aj v histórii, kde sa architektúra miest a obcí vytvárala dlhé roky, nie tak ako teraz za jeden až dva roky.

Aj podľa **Tatiany Lopusniakovej** ide o ďalší prípad nezmyselného míňania eurofondov. Myslí si, že verejná toaleta v cene bratislavského jednoizbového bytu, ktorá navyše v zime nefunguje, je urážkou a výsmechom zároveň. Plytvať kritikou je zbytočné, keďže je ťažko uveriteľné, že 65 tisíc eur sa naozaj nedalo využiť efektívnejšie.

## **7. Košice dali bez súťaže zákazku synovi poslanca**

Zákazku na strážnu službu za 11-tisíc eur dalo mesto Košice na čele s primátorom za stranu SMER-SD firme člena tejto strany, ktorý je navyše synom poslanca mestského zastupiteľstva. Výzvu, aké inokedy zverejňuje mesto na svojej webovej stránke aj pri menších zákazkách, aby aj iní mohli dať ponuky, však tento krát nezverejnilo.

Strážna služba strážila 3 objekty zrekonštruované v rámci projektu Európske hlavné mesto kultúry 2013. Zmluva platila od ukončenia rekonštrukcií koncom decembra do polovice februára 2013, teda v období, keď sa nevyužívali a bolo ich potrebné chrániť ako majetok mesta.

Košice pritom disponujú mestskou políciou so skoro 200 príslušníkmi, dvojmesačné stráženie však dali SBS-ke s odôvodnením, že „mestská polícia zabezpečuje inú funkciu“. Zákon verejnú súťaž ani zverejnenie výzvy pri menších zákazkách nevyžaduje, ale v rámci vlastného projektu Transparentné Košice má mesto nadštandardnú smernicu, že musí všetky výzvy zverejňovať a pri službách do 10-tisíc eur osloviť 5 uchádzačov.

Nezverejnenie výzvy mesto odôvodnilo tým, že v rámci zákona o verejnom obstarávaní môže mesto objednať služby do 10-tisíc (bez DPH). V tomto prípade (9 291 bez DPH) bola udelená výnimka zo smernice. Mesto tiež tvrdí, že mailom oslovili niekoľko spoločností a z ponúk si vybrali najlepšiu, dôkaz o tom však médiám neposkytli. Na margo rodinného pomeru podnikateľa a poslanca reagovali, že pri objednávaní služieb príbuzenský vzťah nepreverujú.

Majiteľ strážnej služby problém v ničom nevidí, tvrdí, že „on len dal ponuku a mesto ju prijalo“. Dodal, že zákazka od mesta je malá a klientelizmus odmietol.

### **Komentár**

Opatrenie ohodnotili respondenti negatívne predovšetkým preto, lebo mesto v tomto prípade účelovo porušilo pravidlá, ktoré si samo stanovilo. Hodnotiaci vyjadrili názor, že nestačí, ak si Košice budú dávať nálepku transparentného mesta, dôležitá je vôľa v tom duchu i konať.

Podľa názoru **Ivana Rončáka**, v prípadoch, keď je zvýšené riziko podozrenia, že niečo nie je v poriadku, ako je aj tento prípad, je potrebná nadštandardná miera transparentnosti v záujme odstránenia pochybností o čistote prostredia. Samozrejme, aj nad rámec povinností vyplývajúcich zo zákona.

**Róbert Kičina**, riaditeľ Podnikateľskej aliancie Slovenska vyjadril názor, že v tomto prípade je kľúčové, či mesto skutočne zrealizovalo prieskum trhu a oslovilo viacerých potenciálnych dodávateľov. Keďže to tvrdí, ale nezverejnilo dôkaz, vzniká podozrenie, že predstavitelia mesta klamú a pridelovanie zákazky sprevádzal klientelizmus.

Menej kriticky vníma opatrenie **Bohumil Olach**, podľa ktorého zákon asi v Košiciach neporušili, pritom ide naozaj o malé peniaze. Netreba sa pre to „vzrušovať“ ani keď službu zabezpečuje syn poslanca MsZ Košíc, veď prečo by za to, že niekto je náhodou synom nejakého poslanca, mal byť zo všetkého dopredu vylúčený, teda diskriminovaný? Samozrejme, z hľadiska verejnej, hoci často falošnej mienky by bolo pre mesto Košice lepšie, keby sa takýmto prideleniam zákaziek radšej vyhlo.

## **8. V Trenčianskych Tepliciach stoja parkovacie automaty pri bezplatných parkoviskách**

Mesto Trenčianske Teplice investuje veľmi zvláštnym spôsobom. Poslanci mestského zastupiteľstva takmer pred rokom schválili kúpu 4 parkovacích automatov za 8-tisíc eur, pričom automaty boli umiestnené na parkoviskách v meste. Nie je z nich ale žiadny finančný úžitok, lebo parkoviská, pri ktorých stoja, sú bezplatné. Na to, aby mesto mohlo začať vyberať parkovné, totiž musí zastupiteľstvo schváliť všeobecne záväzné nariadenia, čo sa však doteraz nestalo. Prijať VZN neodporúčala poslancom finančná komisia zastupiteľstva, ktorá ho podmienila vyčíslením vstupných nákladov. Dôvod, prečo mesto najskôr zakúpilo parkovacie automaty a až následne zisťuje náklady na projekt spoplatnenia vybraných parkovísk však nie je známy.

Situácia je teda taká, že občania nákup automatov zo svojich daní zaplatili, ale ich návratnosť je v nedohľadne. Pritom, podľa výpočtov mesta by za pol roka mohlo na automatoch vybrať okolo 10-tisíc eur.



**Komentár**

Najnegatívnejšie hodnotené opatrenie si vyslúžilo svoje umiestnenie za to, ako mesto nedomyšlene, nelogicky a neefektívne v tomto prípade postupovalo a postupuje. Hodnotiaci vyslovili údiv nad konaním vedenia mesta a kladú si otázku, akým spôsobom prebieha v zastupiteľstve diskusia k investíciám a ako si ich zástupcovia plnia svoje platené funkcie?

Aj podľa **Dušana Slobodu** samospráva v Trenčianskych Tepliciach, zmietaná spormi primátora a poslancov, by sa zjavne potrebovala postaviť z hlavy na nohy. Rozhodnutiu o kúpe a inštalácii parkovacích automatov malo logicky predchádzať systémové riešenie v podobe schválenia návrhu miestnej politiky statickej dopravy a následnej úpravy parkovacích miest a parkovísk v meste v súlade s parkovacou politikou.

**RETROSPEKTÍVA**

*Pohľad späť na vybrané opatrenie, hodnotené v tomto projekte v minulosti (rubrika sa opätovne nehodnotí)*

**Na bezpečnosť detí v Jelšave dohliadajú špeciálny hliadky**

Mesto Jelšava zriadilo ešte v roku 2009 z ľudí, zamestnaných v rámci malých obecných služieb, bezpečnostné hliadky, ktoré mali brániť stále častejším bitkám a lúpežným prepadnutiam detí inými, hlavne staršími deťmi, cestou do/zo školy. Hliadky označené reflexnými vestami ráno a popoludní dohliadali na 3 rizikových miestach, pred miestnou školou a priľahlých autobusových zastávkach, na bezpečnosť prichádzajúcich a odchádzajúcich žiakov. Po zriadení hliadok sa bezpečnostná situácia v týchto lokalitách podstatne zlepšila.

**Súčasnosť:**

V dôsledku pozitívnych výsledkov sa mesto rozhodlo, že práca hliadok bude pokračovať aj naďalej a ich existencia trvá prakticky nepretržite od dňa ich zriadenia t. j. od roku 2009 až do súčasnosti. Momentálne je v meste zriadených 5 hliadok, v ktorých pracuje 16 ľudí a rozmiestnené sú na 5 stanovištiach. Do prevencie sú zapojení miestni občania, stále v rámci menších obecných služieb. Projekt nie je financovaný ÚPSVaR, nakoľko hliadky sú založené v zmysle zákona o obecnom zriadení, t.j. náklady spojené s výkonom činnosti hliadok sú uhrádzané z rozpočtu mesta.

**Poznámka:**

**Členovia hodnotiacej komisie hodnotia opatrenia v rámci tohto projektu bez nároku na odmenu. Jednotlivé hodnotenia majú charakter ich osobného postoja a nemusia zodpovedať názorovej línii CPHR alebo organizácie, v ktorej hodnotitelia pôsobia.**

**Členovia hodnotiacej komisie, ktorí hodnotili opatrenia monitorované v 1. štvrtroku 2013:**

**Jozef Čavojec**, redaktor denníka SME, Bratislava

**Juraj Fekete, Peter Dóka**, Regionálne poradenské a informačné centrum, Dunajská Streda

**Juraj Gallo**, ekonóm, Mestský úrad Žiar nad Hronom

**Róbert Kičina**, riaditeľ, Podnikateľská aliancia Slovenska, Bratislava

**Vojtech Kolečák**, lekár, Nemocnica s poliklinikou, Trstená

**Tatiana Lopušniaková**, analytička, Amrop Slovakia, Bratislava

**Juraj Nemec**, profesor, Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica

**Bohumil Olach**, šéfredaktor, Obecné noviny, Bratislava

**Vladimír Pirošík**, advokát a poslanec MsZ, Banská Bystrica

**Ivan Rončák**, politológ, Ružomberok

**Dušan Sloboda**, analytik, Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika, Bratislava

**Martin Šuster**, ekonóm, Národná Banka Slovenska, Bratislava

**Ľubica Trubíniová**, projektová manažérka, iniciatíva Bratislava otvorene, Bratislava

**Ľuboš Vagač**, riaditeľ, Centrum pre hospodársky rozvoj, Bratislava

**Eduard Vokál**, primátor, Lipany

**Jiří Životský**, starosta, Sokolnice, Česká republika